

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 8 K
Fél évre . . . . . 4 " "
Negyed évre . . . . . 2 " "
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Telefonszám: 13.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Nyílttér sora 1 korona.

1915.

Zimankós, esős, sáros időben lépünk át az új esztendőbe. A világ lángokban áll. Az emberek ölik egymást, százával, ezrivel. Nyomorékká válnak a százezrek...

Háboru van... Világháboru, melyből világrések veszik ki részüket. Ágyuk döregése, fegyverek ropogása és kardok csörgése szolgáltatta a Szilveszteréji zenét az évfordulóhoz... Népek csatájában, országok pusztulásában, vérrel keresztelt tájakon kelt fel a nap, mely az idén az új esztendőt jelezte... Fiaink idegen országokban küzdenek, harcolva életüket, vérüket áldozzák a haza becsületéért, a nemzet szabadságáért... Mindenünnen ellenségtől övezve köszöntött reánk az új esztendő...

S mikor az új év küszöbén körültekintünk a népek csatáterein, azt látjuk, hogy a magyarok hatalmas Istene velünk van, mert im, vitéz harcosaink, derék fiaink jól tudják, hogy miről van szó s feltartóztatlan energiával törnek előre, s nem maradhat el a dicsőséges győzelem, mely kell, hogy a kultura ellenségeivel szemben osztályrészünké jusson. A magyarok hatalmas Istene vezérli fiainkat, a magyarok hatalmas Istene vezeti fegyvereinket s nincs hatalom, nincs győzelem, mely bennünket győzelmes előrehaladásunkban megakadályozhatna...

Új esztendő, 1915 év! Köszöntünk. Légy bevezető napja egy szebb, egy jobb kornak, mely reánk virradt az újév első napjával. 1915 év! Köszöntünk. Hozd el azt, amit a nemzet óhajt, amit a népek vágyva vágyanak... Hozd magaddal a remélt győzelmet, a dicsőséges befejezést, melyre rászolgált nemzetünk, rászolgált vitéz gyermekeink...

Hozzá! vigságot, örömet, boldogságot a magyarra, hisz „megbűnhődte már e nép a multat, jövődöt...”

A szegény gazdagok.

„Házuk is van, ... földjük is van...”

Alsólendva, január 3.

A hadbavonultak családtagjainak segélyezése körül forog most az egész falusi élet. Ahány ház, majdnem annyi a panasz a hadisegélyeknek nem mindig méltányos és igazságos kiosztása miatt. Különösen a *gazdáknak* nevezett kis házu, kis földű földművesek itthonmaradottjai panaszkodnak,

noha az államkincstár Zalavármegye területén naponként közel tízezer koronát utalványoz és osztat szét a hadbavonultak családtagjai között.

És ennek dacára mégis panaszokat hallunk járásunk és a vármegye egyes falvaiból. Ugy tudjuk, hogy a községi előjáróságok keze nincs oly mereven megkötve, hogy egy kis jóakarattal meg ne találják az igazságot. Vannak gazdáknak nevezett emberek 2–3–5 hold földcsékvél, melyek tagosítatlanul 10–15, nadrágszisz-szélességű parcellákba vannak széjjel-szórva. A sok csapás, baj miatt agyonvan táblázva adóssággal. Az ilyen kis gazdácska élete olyan küzdés, hogy arról alig van fogalmuk azoknak, akik a faluban nem érintkeznek velük. Ezek közül a gazdák közül sokat behívtak. Elvitték a kocsijukat, lovukat is. Kaptak ugyan ezekért kárpótlást, de hol vegyenek most helyettük igavonó állatot? Otthon hagyták feleségeiket 4–5 apró gyerekkel. A földet nincs *kivel és mivel* szántani. Se ember, se állat. Nincs vetőmag se, megették az egerek, lerothadt, kicsírázott a keresztben, mikor elmentek a férfiak. Ha vetettek is egypár vékát, kikaparták a vadmadarak. Eladóra annyi sem került, hogy télire csizmát vehessenek, hát még az adó?! Pedig azt is fizetni kellene, mert az államnak sohasem volt rá nagyobb szüksége. Meg nem is vár rá. Egyik-másik most épített a háboru előtt, alig van tető a házán, a sárfal ablaktalan; az sincs még kifizetve. A takaréknak is kell a pénz, sürgeti a kölcsön visszafizetését.

Olybá tűnik fel a dolog, hogy ezek az emberek szenvednek a háboruból legföbbit. *Ezeket a szegény gazdagokon nem segít az előjáróság egy fillérrel sem, nem javasolja a segélyezést, azt mondván: van földjük, házuk.* Egyék hát abból a földből, házból a kenyérkereső nélkül itthonmaradt család! Ha el is akarná adni agyonterhelt ingatlanát, ki venné meg? Kinek kell most ház, meg föld? Ezek ugyan többé nem birnak se lovat, se zabot adni a házának, de feltápáskodni se tudnak soha többé!

Az asszonyok megirták ezeket ott a lövészárkokban küzdő férjeiknek, akik az igazságos szent ügyért harcolnak s milyen szívvel gondol az haza, az otthon mért igazságra s mily lelkesedéssel küzd az tovább?!

Az állam — ugylátszik — hiába gondoskodott a hadbavonultak családtagjairól, mindenfelé nagy az elégedetlenség, sok a panasz, állandó a szemrehányás azért, mert állítólag segélyben olyanok is részesülnek, akik nem szorulnak arra, viszont olyanok, akik megérdemelnék, nem kapnak semmit, vagy aránylag keveset, mert — házuk is van, földjük is van.

Magunk is tapasztaltuk számtalan eset-

ben, hogy mikor egy-egy szegény asszony, vagy özvegy segélyért folyamodott hadbavonult férje vagy fia után, azzal utasították el, hogy nem kap, mert háza van. Tényleg, van egy kis viskójuk egy lakással, melyben ők maguk laknak; ha van egy másik lakás is a házban, az is alig hoz többet, mint amennyit házbéradó fejében és renoválsra kell fizetni. Hát miből éljen, miből fizessen adót, tartozást stb.? Vajjon a házának melyik sarkából rájör le annyit, amiből megélhet és eltarthatja a családját?!

Ezzel a dologgal is úgy vagyunk, hogy a törvény jó, csak a végrehajtása rossz. Ez különben már az országházban is kifejezésre jutott. És nagyon helyesen indítványozta a felszólaló honatya: a hadisegélyre való jogosultságot ne *egyes* emberek, egyes községi előjárók állapítsák meg, hanem erre a célra alakult bizottságok. Mert egyes emberek gyakran tévedhetnek, de egész bizottságok ritkábban.

És ha már az a cél, hogy elegendő legyen téve a méltányosságnak, hát tegyünk eieget a méltányosságnak.

A legnagyobb csaták.

Hányan veszték el a legvéresebb ütközetekben.

A „Statistische Korrespondenz” ismertetést közöl a legutóbbi háromszáz esztendő (1618–1905) legnagyobb ütközetiben résztvett haderők számáról és veszteségeiről. A harminchárom háboruban, amely a szabadságharcok kezdetétől 1905-ig lefolyt, 49 olyan csata volt, amelyben mindkét ellenség összesen 100.000-nél több harcost állított. A veszteségeket nem mindig lehetett biztosan megállapítani.

Ennek a korszaknak legnagyobb csatája a *mukdeni* (1905) csata volt, amelyben 314.000 japán állt szemben 310.000 oroszral. Ebben az ütközetben a győztes japánok 41.000 embert, vagyis haderejük 13 százalékát, az oroszok 96.500 embert, vagyis haderejük 31 százalékát veszítették.

A *lipcei* csatánál (1813), amely a benne résztvevő csapatok számánál fogva a második helyen áll, (325.000 szövetséges áll szemben 175.000 franciával) a győztes szövetségesek 80.000 embert, vagyis 24,3 százalékot, a franciák 60.000 embert, vagyis 34,3 százalékot veszítették. Ebből a véres veszteség (halott és sebesült) a szövetségesek részéről 22,8, a franciák részéről 25,7 százalék volt. A többi veszteség a hadifoglyokra és az eltűntekre esik.

Harmadik helyen áll a *königrázi* csata (1866), amelyben az ellenséges haderők körülből egyenlők voltak és az ágyúk száma is csaknem egyforma volt. A poroszoknak 220.000 harcosuk, az osztrákoknak és szövetségeiknek 215.000 harcosuk volt. A poroszok 9200 embert, vagyis 4,2 százalékot, az osztrákok és a többiek 44.300 embert, vagyis 20,6 százalékot veszítették.

A véres veszteség azonban a haderőnek csak 4,1, illetve 11 százalékra volt.

A *sahói* ütközetben (1904) a japánok 145.000 emberrel állottak 210.000 orosz harcossal szemben. Halottakban és sebesültekben a győztes japánok 17.000 embert, vagyis 17,7 százalékot, az oroszok pedig 46.000 embert, 21,8 százalékot veszítettek.

A *szedáni* ütközetben (1870) 200.000 német állt 120.000 franciával szemben. A németek 8300 embert, vagyis 5,2 százalékot, a franciák 17.000 embert, vagyis 18 százalékot veszítettek. Ezenkívül a franciák a kapitulációnál 39 tábornokot, 2830 tisztet és 83.000 katonát veszítettek.

Drezdánál (1813) Napoleon 100.000 harcost állított a szövetségesek 200.000 emberével szemben. A győztes franciák 10.000 embert, vagyis haderejük 10 százalékát, a szövetségesek 15.000 embert, vagyis haderejük 7,5 százalékát veszítettek, ezenkívül 25.000-en jutottak fogságba.

V *gravelottei* csatában (1870) 187.000 német állt 113.000 franciával szemben. A győztes németek 20.200 embert, vagyis 10,7 százalékot, a legyőzött franciák 12.800 embert, vagyis 11,3 százalékot veszítettek.

A *Liao-jang* melletti ütközetben (1904) a japánok 135.000 embert állítottak szembe 150.000 oroszral. A győztes japánok 17.500 embert, vagyis haderejük 12,3 százalékát, az oroszok pedig 16.500 embert, vagyis haderejük 11 százalékát veszítettek.

Lützennél (1813) 144.000 francia állt 93.000 oroszral és porossal szemben. A franciák közül azonban csak 78.000 ember, az oroszok és poroszok részéről pedig csak 70.000 ember került ütközetbe. A győztes franciák 22.000 embert, vagyis haderejük 28,2 százalékát veszítették, az ellenség pedig 12.000 embert, vagyis haderejének 17,1 százalékát veszítette.

A közönség a sebesültekért.

— Nyilvános köszönet. —

A társadalom áldozatkésztsége úgy mint eddig, az elmúlt december hónapban is elhalmozta adományával az alsólendvai tartalékkórház sebesült vitézeit.

A katonák özsonnával való ellátását a következők voltak szívesek adományaikkal lehetővé tenni: Arnstein Benőné, Bader Adolfiné, Bittera Béláné, Bíró Lajosné, özv. Buczolicsné (Hosszufalu), Berethalmi Sománé, özv. Brünner Samuné, özv. Brüll Lipótné, Balkányi Ernőné, Büchler Adolfiné, dr. Chilkó Sándorné, Dohr Irén, Döring Benőné, Deutsch Miksáné, Eppinger Samuné, Ehrenreich Jánosné, Erényi Jánosné, Fuss F. Nándorné, dr. Filkor Mártonné, Fényes Vilmosné, Fehélné, Freyer Lipótné, Gross Hermanné, Grosz Mórné, Grassanovits Ottóné, Gombosy Istvánné, Guttmanné, özv. Hajós Mihálné, Hegedűs Sándorné, Herrfeld Dávidné, Hoffmanné, Horváth Istvánné, dr. Horváth Ferencné, özv. Horváth Lajosné, Hadrovics Elekné, Ihrig Vilmosné, Ivánics Györgyné, Ivánics testvérek, özv. Krenné, Kotschy Józsefné, Kobák Bertá, Küronya Józsefné, dr. Laubhaimer Oszkárné, Laschober Ödöné, Lenarics Viktorné, Levasics Ferencné, Marton Kálmáné, özv. Matuss Lajosné, Mayer Ödöné, Maschankzer Henrikné, Mattyasovszky Vincéné, Mády Pálné, Némethné, Neubauer Józsefné, Nagy Sándorné, Crias Jánosné, Pollák Emliné, Pollák Józsefné, dr. Preisz Mórné, dr. Politzer Izidorné, Patkó Jánosné, Rósás Jánosné, dr. Rudolforné, Schwarc L-né, özv. Schwarc Samuné, Schwarc Mórné, Schwarc Arnoldné, Strausz Flórián, dr. Strasser Arminné, Székely Emliné, Szilágyiné, Sipos Dánielné, Schmidt Ignácné, Szántó Zsigmondné, Spitzer Hermánné, Stausz Józsefné, Tivadar Ferencné, Toplak Jánosné, Tomka Mihálné, Titler Antalné, dr. Vitéz Gyuláné, Vermes Györgyné, Vehořsics Ferencné, Varga Mátváné, dr. Wollák Adolfiné, Weisz Lipótné, Wortman Benőné, Zserdin Ivánné és Zsuhár Jánosné.

Élelmiszereket, dohányneműt stb. adományoztak: Arnstein Annus, Ambrus P-né Rádcis,

özv. Buczolicsné Hosszufalu, Brünner Béláné, dr. Brünner Józsefné, Brünner nővérek, Bader Adolfiné, Bader Hermánné, Balog József Kislakos, Blau Henrikné, Blau Lajos, Czópek Rozi Kapca, Eppinger testvérek, Fuss F. Nándorné, Fehér J-né Hármasalmog, Gónc Gáborné, Gaál István, Kerkaszentmiklós, özv. Hajós Mihálné, dr. Hajós Kálmán, Ihrig Vilmosné, Koller Ferenc, Klein Margit, Lambert Józsefné Rádcis, Miker F-né Rádcis, Mátra Imréné Vöröskő, Márokföld község, Pollák Józsefné, Kerkaszentmiklós plébánia, Szép Jánosné Keckés, Schwarc Mórné, Szántó Stefi, Sipos Lajosné, Szentgyörgyvölgy község, Tóth F-né Keckés.

Ruhaneműeket adtak: Evangelikus nőegylet Alsólendva, Freyer Lipótné, Ihrig Vilmosné.

Amidőn az összes adakozóknak a leghalásabb köszönetét fejezi ki a kórház vezetősége, egyszersmind felelmi, hogy a katonák karácsonyra adakozók névsora helyszüke miatt a jövő heti számban lesz közzölve.

Hogyan alszik a cár?...

— Riport a Gacsina-kastélyról. —

III. Sándor cár trónralépte után elvesztette azt a bámulatos hidegvérét és nyugalomát, melyet trónörökös korában bírt. Mintha csak a trón bányáján is megérezte volna azt a forogó vulkánt, mely fölé a Romanovok királyi széke építve van. Környezete, mely féllette életét, egy a cár ellen elkövetett merénylet után azonnal elhatározta, hogy arra kéri uralkodóját: hagyja el a fővárost, Szentpétervárt, hol eleve egy percig sem biztos. Sándor cár eleinte vonakodott ezt a kérést teljesíteni, a visszavonulás gondolata bántotta, később azonban, midőn Loris Melikov és az orosz birodalom tisztviselői kijelentették, hogy bár készek a cárért minden pillanatban feláldozni életüket, de teljes biztonságáért jótállani nem mernek, — csak akkor határozta el a cár, hogy Pétervár közelében a Gacsina-kastélyt válassza egyelőre állandó tartózkodási helyülé.

Ez a kastély régóta lakatlanul állt és a termek egy része oly elhanyagolt állapotban volt, hogy ilyen állapotban a cári udvart nem fogadhata. Azért országos egész sor igazítást és javítást kellett megejteni, melyek eszközésére kizárólag a Preobrazenszky-erzed ama katonáit alkalmazták, kik a kézművekben jártasok voltak. Ezek a katonák igen magas összegű bért kaptak munkájukért s azonkívül a munka megkezdése előtti éjjelen a kastély kápolnájában nagy esküt kellett tenniük, hogy az általuk végzendő munkáról soha egy hangot el nem árulnak. Az esküszökeket halállal, esetleg Szibériába való deportálással fenyegették.

E nagy tilalom dacára is sok apró részlet szívárgott ki s így a munkálatok jórészt ismeretek, csak az orosz lapok nem merték és nem merik meg most sem megírni, már azért sem, mert a mostani cár is szokott Gacsinában lakni s épp úgy alszik, mint előde.

Rebesgetik, hogy a cár hálószobájából egyenesen lepcső és titkos út vezet le az istállóba. Hol éjjel-nappal felyergelt lovak, utra teljesen kész autók állanak arra az eshetőségre, ha netán a cárnak valami okból menekülnie kellene. Közvetlenül az istálló mellett van az őrház, melyben nappal egy testőrszázad tanyázik, éjjel pedig kiváló erődítések járulnak ehhez őrzáratok stb. alakjában.

A cár hálószobájának csak két ablaka van, ezek éjjel vastablakkal záratnak el. Ebbe a szobába három nagy termen keresztül juthatni, melyeknek panložata szőnyegekkel van borítva. A hálószobából se jobbra, se balra nem vezet egyetlen ajtó sem más terembe. A három teremben minden éjjel nyolcvaan állig felfegyverezett testőr vigyáz. A legutolsó teremben, közvetlenül a hálószoba előtt virraszt a napos tábornok, az őrség parancsnoka. Ennek és kozákjainak természetesen nem szabad aludniok, a kozákok egész éjjel szótlanul ülnek a pamlagon, melyek a falak mentében vannak elhelyezve. A napos tábornok kenyelmes karosszékekben ül, kis asztal előtt. A falban egy gömb van alkalmazva, mellyel az egész palotaőrségét föl lehet lármázni.

A hálószobában a cár egész egyedül van ; ha éji nyugalomra készül, saját maga zárja be belülről az ajtót, mely kívülőről nem is nyitható ki éjjel. Nappal egy elmes készülék alkalmaztatik reá, melynek segítségével kinyitható kívülről is. A

hálószobákban alkalmazott órról, melyet a megölt cár tartott folyvást magánál, szó sincs, mert Miklós cár, ha egyáltalában alhat, csak egyedül-létben tud aludni.

A hálószobában két jelzőcsengettyü van : egyik a szolgaláttevő tábornoknak szól, kinek a cár személyesen kénytelen ajtót nyitni, ha szüksége van reá ; a másik az egész őrséget riasztja fel. Amint az őrségi szocákban a cári csengettyü megszólal, valamennyi vártán nem lévő ör tartozik a nagy folyosóra sietni s itt a cár parancsára várni.

Hát érdemes orosz cárnak lenni?!

HIREK.

Hihetetlen, de úgy van,

hogy Alsólendván ma nem lehet lisztet kapni az üzletekben. A pék nem tud kiflit és zsemlyét sütni, mert nincsen liszt. Liszt pedig azért nincs, mert elvitte a hatóság ármegállapítás. Mikor Egerszegen összeült a maximális árak megállapítására kijelölt bizottság és nyilvánosságra hozta a határozatát, az elsők között voltunk mi, a kik felfedtük azokat a veszedelmeket, melyeket a helytelen ármegállapítás rejt magában. Megmondtuk már akkor, hogy bajok lesznek abból, hogy a közeli Stájerben és a környékünkbeli járasok mindegyikében jóval magasabb ára van a gabonának és lisztnek, mint az alsólendvai járásban. Most ott állunk, hogy nemcsak gabonabehozatalra nem számíthat járásunk, de sőt a gazdák elvisszik a gabonát Stájerbe, vagy a szomszédos csáktornyai, egerszegi és kanizsai piacra, ahol drágábban értékesíthetik. Mi pedig maradunk gabona és liszt nélkül. Lendván már nem lehet lisztet kapni és nincs péksütemény, de azért a megye nem siet korrigálni az ármegállapító bizottság vasok tévedéseit. Csak beszéljük, hogy *majd* fogják korrigálni, még pedig akként, hogy nálunk is magasabbra veszik a gabonának és a lisztnek az árát. Hát ebből nem kérünk. Itt éppen elég magas, sőt tulságosan is magas a gabonának és lisztnek az ára, s ha van járás, ahol még magasabb, tessék gondoskodni róla, hogy alacsonyabb legyen ott is. Ez reálisabb, okosabb és főleg igazságosabb megoldás lesz!

20 esztendő.

Egy vidéki lap életében husz esztendő sokat jelent. Jelenti mindenekelett pedig azt, hogy az illető lapnak megvan az életképessége, tehát szüksége van rá. Amikor az Alsólendvai Híradó ezeltől husz esztendővel megindult a maga szerény utjára, zászlajára a tiszta és szelplőten közérdekű közérdeket írta. A tiszta és szelplőten közérdekű szolgálatában küzdött husz esztendőn keresztül s lankadatlan munkájában nem akadályozta, nem gátolta semmi és senki. Távól minden önös vagy egyéni érdektől, tisztán városunk és járásunk érdekeiért, javaiért, kulturájáért dolgoztunk s bár utunk sokszor tövisse, görgönggyel volt tele, mi nem lankadtunk, soha meg nem tántorodtunk. S ma, midőn a huszadik esztendő küszöbét átéljük, eltelve a jól teljesített munka tudatával, folytatjuk a megkezdett munkát.

Ma háboru van, mely — ki tudja — mikor ér véget. Azt mondják, a háboru befejezése után egészen más társadalmi viszonyok fogják uralni a helyzetet. De akármilyen átalakulásoknak leszünk is tanuivá, az az egy bizonyos, hogy a vidéki sajtóra, mint a kultura zászlóvivőire akkor is szüksége lesz a hazának. S az „Alsólendvai Híradó“ akkor is ott lesz a küzdők között, akkor is hűen, tántoríthatatlanul teljesíti kötelességét s becsületos programjától, tisztességét céljától nem tér el soha.

Amikor a becsületos munkában eltelt tizenkilenc esztendő lezárjuk, reméljük, hogy az elkövetkeztet uj esztendőben nemcsak mi leszünk

A lékai oroszok.

— Esterházy Miklós herceg kastélyában. —

a régiek, hanem a mi kipróbált olvasóközönségünk is. Reméljük, hogy a nehéz viszonyok dacára — melyet mindnyájan érzünk — nem fog meglazulni az a támogatás, melyben eddig részesültünk, s mi — ha a jelen körülmények között nagy áldozatok árán is — továbbra is híven, legjobb igyekezetünkkel szolgálhatjuk Alsólendva város és alsólendvai járás érdekeit.

Ebben a reményben kívánunk boldogabb újszándót minden hű olvasónknak!

— **Ejegyzés.** Nábráczky Hajos Béla dr. alsólendvai ügyvéd, városnak aranyifjúságának szimpatikus, kedvelt tagja, a karácsonyi ünnepekben tartotta eljegyzését Kaposvárot B a r d i o György dr. kir. közjegyző Nagyműveltségű, bájos leányával, Juliska kisasszonnyal.

— **Eszküvő.** Strauss Henrik tart. honvédhadnagy december hó 27-én esküdött örök hűséget Rosenbergr Aranka kisasszonynak. Rosenbergr Mór nyug. alsólendvai kir. járásbíróági irodatiszt kedves leányának.

— **Athelyeztet segédtanfelügyelő.** A válás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Szalay Pál zalavármegyei kir. segédtanfelügyelőt saját kérésére hasonló minőségben Komáromba helyezte át.

— **Katona-temetés.** Karácsony első napján, szakadó esőben helyezték örök nyugalomra a helybeli kath. temetőben Varga Jánost, a tartalékkórházunkban tiúszban elhunyt csesztregi népfelkelő katonát. Az elhunyt vítez koszorúkkal és virágokkal borított koporsója a temetői hullaházban volt felravatolozva. A gyász-szertartáson a rossz idő ellenére igen sokan jelen voltak, eljöttek a helybeli kórház járnai tudó sebesülteji is ö k vittek a koporsót a sírig. A sírnál Fuss F. Nándor országy. képviselő mondott megható bucsubeszédet, melyben kegyeletes szavakkal emlékeztet meg az elhunyt hősről. A szép beszéd mely hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

— **A háboru.** (A hét krónikája) Az Uzsoknál kivert oroszokat már Galiciában üldözik. A legújabb jelentés szerint a Kárpátokban is kedvezően fejlődnek reánk nézve a harcok; tegnapelőtt itt 2000 oroszt elfogtunk. — Galicziában, a Biala és Dunajecz között levő területen az oroszok minden támadását visszavertük. O r o s z - L e n g y e l o r s z á g - b a n a Visztula mentén a német seregek támadása sikeresen elrehab. Egy német repülőgép Sochacwre több bombát dobott le. A bombák állítólag száz embert öltek meg. A török sereg centruma a Murad folyó mellett megverte az oroszokat. Most már az egész török derékhad orosz földön áll. Batum kaukázusi kikötővárost a kurd csapatok körülvették. A város ostroma küszöbön áll. A belga tengerpartii harcokban Nieuportnál az ellenség összes támadásai a németek ellentámasz meghiúsultak. Az ellenséges tüzelés Westendében a belga lakosságot öldöste. Ypernnél a németek elfoglalták újabban egy lövészárkot. A francia harcaterén a németek minden heves támadást visszautasítottak és eddigi kedvező hadállásait erősen tartják. A szerb harcaterén egyes határszéli csatározásoktól eltekintve, teljes nyugalom uralkodott. A szerbek a zimónyi hidat ismét felrobantották. A montenegróiak is akcióba léptek.

— **Az ujonnan sorozott népfelkelők behívása.** A most besorozott 24—36 éves népfelkelők közül azok, akik 1887., 1888., 1889. és 1890. évben születtek, a közzétett felhívás értelmében 1915. január 16-án tartoznak szolgálat-tételre jelentkezni ott, ahova a sorozáskor be lettek osztva. Ugyanekkor tartoznak bevonulni azok az 1894., 1893. és 1892. évben született népfelkelők is, akik annak idején be lettek sorozva, de valami okból eddig be nem vonultak. Akik a kitűzött helyre és időre be nem vonulnak, karhatalommal lesznek elővezetve és két évig terjedhető börtönnel büntetettek.

— **Ulanusok Belatincon.** Mint tudósítónk jelenti, Belatine község is kapott katonaságot bizonylatlan időre, amennyiben 400 ulanus-katonát és 130 lovat helyeztek el a községben december hó 28-án.

— **Halálozás.** H a d e l a Alajos alsólendvai cipésziparos csütörtökön meghalt élete délen, több napi betegség után. Temetése pénteken délután ment végbe.

(Saját tudósítónktól.) A festői szép fekvésű Lékán, Esterházy Miklós herceg kastélyában, hat előkelő orosz tiszt van hadiüggyként e helyezésre. Csupa intelligens kislejű, előkelő megjelenésű katonatiszt. Martinoff generális (egy középkori szöke, szimpatikus uriember) es egy ezredes, meg egy bajuzatlan, fiatal mongolképzű aviatikus tiszt, civilben vannak. A többi három tisztiszt kifogástalan uniformisban. Vendéglőben étkeznek és látható pompás étvággyal fogyasztják a kitünő menüt. Bort, sőt nem iszik egy se. Ebéd után rágyújtanak egy-egy cigarettára s megindul a társalgás orosz nyelven. A szót az élel temperamentumú Martinoff generális viszi. Szavából kicsendül egy-egy szó, amiből következtethetünk arra, hogy miről folyik a beszéd. Krakó, Galicia, Przemsl, Türkei. A galiciai harcokról, meg a török-orosz háborúról diskurálnak. Notabene, a Neue Frei Presse-t szabad olvasniok. A hercegi kastélyban pompás helyük van. Mind-egyiknek kényelmesen berendezett külön szoba áll rendelkezésére. A nap nagyobb részét, ha az idő kedvez, a pompás parkban töltik el. Még ást, kapát is vesz egyikük-másikuk a kezébe s szorgalmasan dolgozik a kertben — unalom-üzből, szórakozásból. Sorsuk, ellátásuk ellen soha nem panaszkodnak, speciális kívánsága egyiküknek sincsen. Przemysl újabb, második

— **Gyászhir.** Mint lápunk zártkör igaz részvétellel értesültünk, Farkasovszky Endre, a Mándy-féle uradalom kasznára tegnapelőtt elhunyt a somogyegyei Nagykörpödben. Az élete délen, 48 éves korában elhunyt kasznár évcken át Lentiben működött, honnan gyakran járt be városunkba s úgy itt, mint működési helyén, sok jóbarátot és tisztelt szerzett magának. Korai haálá öszinte, mely részvétet keltett ismerősei körében. Holttestét Lentibe szállították, ahol ma délelőtt 8 órakor adják át az anyaföldnek. Háálát özvegye és négy arvája siratja.

— **A kath. Nőegylet karácsonyfa-ünnepélye.** Igen sikerült karácsonyfaünnepélyt rendezett műl szerdán a helybeli Kath. Nőegylet a hadbavonultak gyermekei javára. Az ünnepély, melyen a gyermekeken kívül szépszámú közönség volt jelen, a kath. elemi iskola egyik termében folyt le. A terem közepén díszes karácsonyfa állott, mely telve volt édességekkel és más aprósággal. Az ünnepélyt Strauss Flórián esperes nyitotta meg. Utána Fuss Evelin urhölgy Jézus-legendákat mesélt a gyermekeknek. Kelemes előadást úgy a kicsinyek, mint a nagyok élvezettel hallgatták. Az ünnepély clou-ja az ajándékok kiosztása volt. A nőegylet 26 olyan gyermeket, kinek apja a háboruban van, megajándékozott meleg ruhával, cizmával, cipővel, kendőkkel, továbbá könyv-, játékszer- és édességekkel. A szép ünnepély dicséretére vált a nőegylet agilis vezetőségének. Az ünnepély sikeréhez adományokkal a következők járultak: Alsólendvai Takarékpénztár 20 kor., Fuss Evelin 15 kor., Ivanics Györgyné, Eppinger Samuné, özv. Kausz Ferencné, dr. Laubhaimer Oszkárné 5—5 kor., Plauder Jánosné 4 kor., Vermes Györgyné 2 kor. (és 3 doboz cukorka), Szilágyi Dezsőné, Mattyasovszky Vincéné, özv. Matúss Lajosné, Brünner nővérek, Frimmer Béláné, özv. Hajós Mihályné, Ihrig Vilmosné, dr. Józsa FABIÁNNÉ 2—2 kor., Bittera Béláné, dr. Brünner Józsefné, Rószs Jánosné, Dobisz Irma, Babits Margit, Guttmann Józsefné, Havassy Magda 1—1 kor., Fuss F. Nándorné 3 babát és 3 könyvet, Székely Emilné 8 db játékot, Tomka Mihályné 1 társasjátékot és 2 kg. cukorkát, Tóth Pálné szaloncukorkákat.

— **Utőszemle.** Amint már megírtuk, e hó 29-én tartoznak jelentkezni Nagykanizsán azok a 24—36 éves B) osztályú népfelkelők, akik az eddigi bemutatás szerelmén bármilyen okból nem jelentek meg. Aki ezutal sem jelentkezik, az szigorú büntetésnek teszi ki magát. Akitet ezen utőszemlén „tauglich"-nak találunk, azokat szolgálat-tételre mindjárt ottfogatják.

— **Sebesülteink karácsonyfa-ünnepélye.** Lélekemelő, meghatóan szép ünnepélyt rendezett tartalékkórházunk sebesülteink a közönség csütörtökön délután. Kedves női kezek minden kórterembe díszes karácsonyfát állítottak a sebesülteinknek, azonkívül e napon összehordtak

ostromáról folyt a beszéd az ebédnél s megkérdezte egy uriember Martinoff generálist németül, hogy mi a véleménye az ostromról.

— Az oroszoknak egyelőre kiéheztetés a tervük, de ha elérkeztetnek látják az időt, megkísérlenek egy általános nagy támadást. Ennek a támadásnak a sikerén, avagy kudarcán fordul meg, hogy folytatjuk-e az ostromot a vár ellen.

Erre az illető megjegyezte, hogy az első ostrom alatt gyengyeyezte o. s z v é r z e t t e l.

— Mit szől hozzá, Excelenciád? — kérdezi az illető az orosz generálist.

— Semmit, — felelte Martinoff tabornok. — Minálunk nem számít az a gyengyeyezér ember. Jön újabb nyolcvanezer, százhatvanezer ember, punktum...

S többet egy szót sem lehetett belőle kivenni.

A pompás napsütéses vasárnap délután hivogatólag int a sétára. Az orosz tisztok fölkelnek az asztaltól és mennek vissza a várkastélyba, folytatván ütközben a háborus témák megvitatását. Az bizonyos, hogy otthon nincs olyan fejedelmi sorsa egyiküknek sem, mint Esterházy herceg lékai rezidenciájában. Ott nyugodtan be várhatják harcóló társaik és seregeik kapitulációját...

nekik minden jót, amit csak a női lelemenyesség kigondolhat. A tulajdonképpeni ünnepele a nagy-teremben folyt le, ahol a kórnházban ápoltakon kívül nagyszámú közönség, jórészt hölgyek, voltak jelen. Az ünnepelet Fuss F. Nándor orsz. képviselő, a Vöröskereszt egylet onke nyitotta meg néhány szeretetteljes szóval, majd pedig dr. Józsa FABIÁN, a kórház orvosá helytá igen szépen az ünnepelet jelentőségét. A beszédet Torjánecz Pável katona tolmácsolta leován nyelven. Majd az ajándékok kiosztására került a sőr, melyet a Vöröskereszt Egylet adott és több jószívú urhölgy vitt a kórházba. Mind a 73 beteg katona egy-egy dobozban 50 cigarettát, 10 szivart, dohányt, pipát, dohánykeszket, gyufát, szappant, írószkezt, gyönlőlest, ütéményt stb. kaptott. Az ajándékok átadása után a katonák nevében N o v a k Vencel köszönte meg a Vöröskereszt Egylet és városunk hölgyeinek a támogatást, akik ily módon melegeg és emlékező essé tették a többnyire családó katonáknak a családi tűzhelytől távol töltött karácsony estét.

— **Mozielőadás a sebesült katonáknak.** A helybeli Urania-mozi tulajdonosa szép példáját adta hazafiságának. Karácsony első napjának délutánján előadást tartott, melyre meghívta tartalékkórházunk vaimennyit ápolóját. A vítezék éltek is a meghívással s akik csak járti tudnak, mind elmekent az ingyenes előadásra. A műsor ugyanaz volt, mint a szombat esti kitünő műsor, amelyet igazi élvezettel nézett végig a közönség. — Itt említiük meg, hogy a mozi tulajdonosa egy ideig most szünetelteti a mozit.

— **Drágább a gyufa.** Az általános drágaság a legkelendőbb cikket, a gyufát sem kímélte meg. Egyelőre csak a tíz-skatulyás csomagok ára szokótt fél négy fillérrel, azonban a kereskedők szerint közeli az idő, amikor a skatulyák ára is négy fillér lesz, vagy a skatulyák lesznek kisebbek. — Hogy az élelmickekkel drágábbak most, mint a háboru előtt, azt értjük. De miért drágább a gyufa?

— **Öngyilkos kapitány.** Bründl János, a nagykanizsai 48. gyalogoszad kapitánya, akit évek óta súlyos és fájdalmas ideggyötört, csütörtökön reggel pillanatnyi élmézavarában agyonlőtte magát. Bründl kapitány fiatalon, 38 éves korában, fényes karrier előtt vetette el magától az életet. Pénteken délután temették fényes katonai pompa és nagy részvét mellett.

— **A Casino a szegény gyermekekért.** Az alsólendvai Polgári Olvasó-Egylet választmányja régi szokásához híven az idén is felhívást bocsátott ki városunk közönségéhez, hogy újévi üdvözlétek megváltása címén adakozni sziveskedjenek. A felhívás elég szép eredménnyel járt, amennyiben 118 korona 10 fillér gyűjt össze a nemes célra. A befolyt pénzből vásárolt ruhanyémeket Fuss F. Nándor orsz. képviselő, egy-leti előnk december 23-án délután 2 órakor a

Casino helyiségében osztotta ki szép beszéd kíséretében. Ruhasegélyben részesült 11 tanuló, 8 fiu és 3 leány. A nemes célra a következők adakoztak: Alsólendvai Takarékpénztár 20 kor., Alsólendvai Vidéki Takarékpénztár, dr. Józsa Félián és dr. Gefferth Elek 5-5 kor., Fuss F. Nándor, özv. Matuss Lajosné és Pollák József 4-4 kor., dr. Brünner József, dr. Nábráczky Hajós Béla és Pollák Emil 3-3 kor., Büchler Adolf, Eppinger Samu, Engel Lajos, Isoó Ferenc, Ivanics György, Kiss Dénes, dr. Politzer Izidor, Reiter Ernő, Schwarc Arnold, Schwarc Mórné, Székely Emil, Vermes György, Weisz Zsigmond és Wortman Benő 2-2 kor., Arnstein Benő, Balkányi Ernő, Bittera Béla, Blau és Bartos cég, Brünner Béla, Freyer Lipót, Grassanovits Ottó, Hadrovics Elek, Halász Manó, Horvát Károlyné, dr. Józsa Féliáné, Karabélyos Elek, Keszler Zsigmond, Kobakné, Kotschy József, Laschobor Odönné, Lenarics Victorné, Mády Pál, Matyasovszky Vince, Lékék Imre, dr. Némethy Vilmos, N. N., N. N., Ország Jenő, dr. Preisz Mór, Raffensperger Józsefné, id. Schwarc Samuné, Somogyi Imre, Szilágyi Dezső, Szántó Zsigmondné, Weisz Lipót, dr. Wollák Adolf, X. Y. (olvashatatlan aláírás) 1-1 korona, Török Amália 50 fillér, dr. Rudolfer Antal 40 fill. és Jureits István 20 fillért. A nemesszövület adakozóknak kegyes adományaikért a Casino választmánya ezután fejezi ki halás köszönetét.

— **Katona-takarók**, pokrócok, tricóták, gyapju (teveszőr) mellények, lábszár-, térd- és emlegetők, hősapkák, keztük, harisnyák, hasmelegítők olcsóbb és finomabb kivitelben kapható a Wortman divatruházban.

— **3000 korona a legjobb harctéri felvételért.** „Az Erdekés Ujság” és „A Kis Erdekés” szerkesztősége pályázatot hirdet a legszebb, legérdekesebb és legszenzációsabb harctéri felvételekre, és pedig 1 drb. 1000 koronás első díjat 1000 korona, II. 3 drb. 300 koronás második díjat 900 korona, III. 1 drb. 100 koronás, harmadik díjat 1100 korona, összesen 3000 korona. A díjakra csakis olyan fényképfelvételek pályázhatnak, melyek a monarchia mostani nagy háborújára vonatkoznak, komoly harctéri vagy egyéb, a háborúval kapcsolatos jelen lepeket ábrázolnak és meg sehol sem jelentek meg.

A pályázat határideje 1915. február 15. Az Erdekés Ujság és A Kis Erdekés a békeközvetítő pályaműveket, amennyiben azoknak közlését az aktualitás megköveteli, a pályázat lejárta előtt is közzétehetik, mint Az Erdekés Ujság és A Kis Erdekés pályázataiban résztvevő pályaműveket, de azért az így közzétett felvételek is részt vesznek a pályázatban s a szokásos tiszteletdíjon felül — amennyiben a jury ezek közül valamelyiknek ítélné oda az egyik díjat — a pályadíjat is megkapják.

A pályadíjat nyert felvételek közlése és rendelkezési joga Az Erdekés Ujságé és A Kis Erdekésé marad.

A döntés eredményét Az Erdekés Ujság és A Kis Erdekés szerkesztősége 1915. március 1-én hirdeti ki.

A pályázatra szánt kepek Az Erdekés Ujság és A Kis Erdekés szerkesztőségéhez (V., Vilmos császár-ut 78. sz.) küldendők be.

— **Újvívi üdvözetek és ajándékok megváltása.** A zalamegyei hadsegélyző bizottság felhívására Belatiné községben a kereskedők és egyesek a szokásos újvívi üdvözetek és ajándékok helyett közel száz koronát juttattak a háborúban elesett vagy munkaképtelenné vált katonák hozzátartozóinak segítésére. Az összeghez a következők adakoztak: Balazsic István 15 kor., Balcz Alfréd és Besnyák Lajos 10-10 kor., Csépreghy Károly, Hajdu Aladár, Kelecsényi Ferenc, Kúhár István, Szepesy Gusztáv, Szócs Lajos, Weisz Béla 5-5 kor., Hirschl testvérek, Tury József 3-3 kor., Bezeredy Ferenc, Ebenspanger Anna, Friedrich József, Kaufmann Ignác, Püczkő József, Zsizsek Mihály 2-2 kor., Kaufmann Henrik, Klepácz Pál, Lánicz György, Meizel József 1-1 kor., Jerics János 50 fillér, Murasziget községből pedig Kúhár Antal 2 kor. és Schönauer Mór 1 korona. A gyűjtés még folyamatban van.

— **Öngyilkosság egy szoknya miatt.** Metz Mária, egy nagykanizsai gazda leánya az

állomáson elloptott egy szoknyát. A lopáson rajta kapták s hamarosan egy rendőrt vette pártfogása alá. A szerencsétlen, fiatal teremtést a szegény annyira kétségbe ejtette, hogy kiszakította magát a rendőrkézéből s egy epen berobogó vonat alá dobta magát. A kerekék azonnal ronccsá tépték a fiatal leányt s az elősiető munkások már csak összezuzott holttestét tudták megmenteni.

A **diplomata** a címe annak a bájos és rendkívül élvezetes elbeszélésnek, melyet az elhunyt nagy író, Mikszáth Kálmán hágyatékaiból közli Benedek Elek és Sebők Zsigmond képes-gyermeklapja, a Jo Pajtás legújabb, december 27-iki számában. Ez az innerpi szám különben is a szokottnál terjedelmesebb és tartalma is igen változatos. Verset közöl Benedek Elektől. Lévy Józseftől és Feleki Sándortól, alkalmi színdarabok Benedek Elektől, természetű leírást Szívós Belától, az elesett és megsebesült bajnokokról megemlékezést Gyula bácsitól, karacsonyi kepet verssel Endrő Belától, az elesett és megsebesült Sebők Zsigmond és Krudy Gyula befejezik regényeiket, azonkívül a rejtvények, keresztes-tíi üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jo Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedeve 2 korona 50 fillér, félve 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutaványszámokat küld a „Jo Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **A kaszárnyából.** Egy katona-jóbarátunk írja:

Káplár ur Csutak azt mondja a regrutának: — Hogy állsz ott, mi?! Ugy megruglak, hogy éhen halsz a levegőben és ha leesel, azt hiszik, hogy egy aviatikus hősi halált halt!...

Más: — Fogd be a szádat, mert kihül a gyomrod!

Más: — Ugy leköplek, hogy víz alatt járónak képzeled magadat!...

Az **„Ország-Világ”** ujesztendei 1-ső számával harminchatodik évfolyamát kezdi meg. Az elmúlt hosszú idő alatt mindig egy nagy cél vezérelte: előre vinni a magyar szépirodalom elhanyagolt ügyét, szolgálni szívetlelkekkel a magyar kultúrát és feleslegessé tenni, kiszorítani a külföldi képes lapokat, melyeknek gyökerei végre is nem hazai rögökön tapálóznak s nekünk idegen légkörben mozognak és élnek. Hogy mennyire valóstította meg e célját, meggyőződhetünk arról, csak egy-egy gazdag évfolyamát kell átfogatnunk. Megkapóak úgy gyönyörű, változatos illusztrációk, mint magas, mindig irodalmi színvonalon álló tartalmak. Nymdai kiállítás a legkényesebb igényeket is kielégíti. Elismert, tekintélyes írók és költők mellett helyet ad a fiatal, fejlődő tehetségeknek is, ha erre rászólgáltak. — Rendes rovatok: Hírek, Színház, Irodalom, Művészet, Közgazdaság, stb. — Az Ország-Világ előfizetési ára egy évre 16 K, diszpendány 50 kor. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, V., Hold-utca 7. sz. Mutaványszámot szívesen küld a kiadóhivatal.

Remek újvívi ajándéka a lapnak: az **Ország-Világ Almanach** már megjelent. Új előfizetők szinten igényt tarthatnak rá.

— **Lohr Mária (Kronfus),** a főváros első és legrégibb **csipkétisztító-, vegy-tisztító- és kelmeifestő-gyárintézete,** Budapest, VIII., Baross-utca 85., a szakmájába vágó összes megrendeléseket gyorsan és jutányosan teljesíti.

Névjegyek

a legdivatosabb kivitelben
a leggyorsabban készülnek

a Balkányi-nyomdában.

Előnyös

butorvásárlást ajánl

Székely Vilmos

:: butortelepe ::
(volt Fialovits-féle üzlet)

Nagykanizsa, Főut 8. sz.
(Bazár-épület.) 52-309

Nagy választék: **háló, ebédlő, szalon uri szobákban, vas- és rézbutorokban,** saját készítményű **angol bőr- és bárminemű kárpitos munkákban.**

Modern hálószobák toilettel
400 koronától feljebb!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

SZÉKELY VILMOS
Nagykanizsa.

6050

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a

KAISER-féle Mell-Karamella
három fenyővel

Köhögés **rekedtség, hurrut, elnyálkásodás és gőrcsős köhögés**

ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván **Fuss F. Nandor** gyógyszerüzletében.

*-72

Hadba vonulóknak

! nélkülözhetetlen !

Legjobb gyártmányú önborotváló készülék

egész finom, nikkelt kivitelben, diszes bőrtokban, 6 db. késsel igen jutányos árban kapható

Balkányi Ernő üzletében
Alsólendva.

Nagy választék jó minőségű és ízletes butorokban.

Teljes lakberendezések!

OLCSÓ ÁRAK! 52-37

Előzékeny pontos kiszolgálás.

Somogyi Ede

≡ kárpitos butorraktára ≡

Nagykanizsa, Városház-palota.

Saját készítményű **ANGOL BŐRBUTOROK.**

Függönyök. Szőnyegek.

Iparművészeti tárgyak.

SAJÁT ASZTALOSMŰHELY!

Ima a hadbavonultakért! Ára 20 fillér. A tiszta jövedelem a Vörös Kereszt Egylet. A csinos kis füzet huszonnégy imát tartalmaz. Kapható: **Balkányi Ernő** üzletében Alsólendván.

Nyomatott Balkányi Ernő könyvnyomdájában Alsólendván.